

LA FUNCIO DE LLUC EN EL SEGLE XXI

Aportació de Joan Mayol a la reunió de Tramuntana XXI i la comunitat de Lluc, 9 de setembre de 2017.

Hem de començar per agrair la convocatòria, que coincideix amb una idea de TXXI de fer una reunió per debatre sobre els valors espirituals de la Serra, no necessàriament religiosos, que volíem programar a Lluc, precisament. La convidada de Pere Fullana a la reunió ha estat una coincidència afortunada.

Per començar, voldria recordar frase de Josep Pla a la seva guia "Mallorca, Menorca e Ibiza" de l'editorial Destino, dels anys 50, on fa una breu descripció: "Santuari d'extraordinari prestigi antic, de l'època del Conqueridor, que ha estat regit successivament per ermitans agustins, presbíters i ara per la congregació indígena dels Sagrats Cors". Òbviament, el subratllat és meu, i us confesso que em sent molt identificat amb això d'indígena!

Per preparar i refrescar idees de cara a la trobada he acudit a dos texts: el de Gafim i un llibre menys conegut, de Julian Huxley (germà del novel·lista). Anem a pams:

On aneu?, a Lluc!

D'on veniu?, de Lluc...

El 1945 Gafim (Gabriel Fuster Mayans) va descriure un viatge mig imaginari amb un seu amic, M. Paul Dubois Chanteclair i Subiron, a qui "no tenia per home devot i que sovint salava la missa dels diumenges". Pugen a Lluc a la recerca de repòs més espiritual que físic, i en fa una descripció d'un subtil humor, de la qual vull evocar l'olor de la camiona (de colomer emblanquinat de fresc, per la presència de diverses parelles d'acabats de casar que pugen a passar la nit de noces a Lluc), la presència massiva de peregrins

poblers, les diverses evocacions del poder del paisatge... Llegiu el text, passareu gust.

Que ens aporta, Gafim?

- El gran significat de Lluc per als mallorquins. Els dos col·lectius amb què coincideix, les parelles d'acabats de casar i els pagesos poblers. Heterogenis, diversos. Època, per cert, de rosari obligatori, que encara em va sorprendre en la meua primera estada, a principis dels 60, quan tots els bars havien de tancar per estimular una major assistència a l'oració.
- El valor "recreatiu" de Lluc, reiteradament descrit.
- Els valors de referència, de "cor de Mallorca", de país.
- Destí de viatgers curiosos, més o menys emocionals, com Messier Chanteclair.
- El gran paper de la Maredeu en la narració, però és un poc la Pachamama dels sud-americans, i en definitiva, és cert: a aquesta vall, la natura hi era abans que la Verge.

Han passat quasi 75 anys, la guerra és llunyana, Mallorca és distinta... Però Lluc ha canviat menys! (ha canviat, per descomptat).

Pel que es refereix a l'altre text, és un assaig titulat Religión sin revelación, de Julian Huxley, nét del "bulldog de Darwin", primer secretari de l'UNESCO, gran pensador agnòstic, i gran naturalista, un dels pares de la conservació de la natura moderna.

Proposa l'humanisme evolucionista, i ordre moral naturalista, racional i espiritual, advoca per un sincretisme de religions que englobi també els desproveïts de fe en les revelacions.

Fa un paral·lel de la Trinitat amb les seves creences, ben interessant:

"Déu Pare és la personificació de forces de la natura, Déu fill, de la naturalesa humana i l'Esperit Sant de tots els ideals entre els dos. No vull obrir debat teològic, però sí senyalar que Lluç ens dóna una gran percepció de la Natura: geologia, botànica, ... Fins als voltors del Pare Barceló, que tants i tants de mallorquins hem conegut aquí abans que en llibertat. La grandiositat ens acosta al misterium tremendum, i ens desperta sentiments místics i humilitat."

Com és, el Lluç d'avui?

Lluç continua sent atractiu, és un gran punt de trobada: els marxaires són alguna cosa més que esportistes, i ens dóna l'oportunitat de contribuir a la seducció ambiental, a l'educació. Els tenim aquí congregats, atrets per alguna cosa més que la caminada!

Lluç és temple: i no sols la basílica, són coses sagrades la natura, la bellesa, des d'un arbre o una falguera als grans alzinars i els grans rocams.

També és aula, sense parets, sense pissarra. Per exemple, el Puig dels Misteris, el primer i més potent itinerari de natura que no hem aprofitat com cal. Balcó d'interpretació del paisatge, no sols natural, també humà. Avui la Vall d'Aubarca és un desert nocturn! Fa 30 anys, hi havia famílies fins a Cosconar (Per cert, la madona es compatia que jo estudiés a Barcelona, perquè ella, en venir a Lluç, tenia ofegor!).

En fi, és un refugi de valors emocionals i espirituals, religiosos i no religiosos. La natura, aquí, no és un concepte, és una realitat.

És, o pot ser, laboratori o taller: les arrels tribals hi arriben, i congrega a mils de turistes. Un punt per a la integració de nous mallorquins?

En podem fer un lloc no de tolerància, sinó de convivència?

Continua com a gran centre d'atracció dels poblers. I jo em demano, han pujat mai els poblers musulmans?

Lluc pels urbanites pot ser soledat. I no és el mateix tancar-se per aïllar-se, que poder aïllar-se en la gran vall oberta, en els alzinars ombrívols.

Lluc és sagrat a l'imaginari col·lectiu (sagrat religiós, però sagrat també per a l'humanisme evolutiu, que posa la moral de la conservació de la natura en el vèrtex, juntament amb la bellesa, l'art, la ciència i les relacions humanes justes) Això explica la resposta a iniciatives urbanitzadores. Compadeixo l'ajuntament: no és fàcil que un espai mític sigui l'espai de vida quotidià.

Un incís: pot ser que no veure la mar sigui un valor, paradoxalment? La mar ens és massa quotidiana als illencs, i un lloc d'on no es veu és singular, recollit, segur? És una idea a explorar.

Lluc és el gran indret per a la vida contemplativa, que no ociosa. Cal recordar que la riquesa espiritual que ens pot aportar neix a l'esperit personal, on generem els sentiments, però sentiment i sentits són pròxims: el que veiem, el que respirem, el que escoltem, el que captem amb els sentits ens desperta els sentiments que alimenten l'esperit. Per tant, Lluc pot millorar-mos, perquè hi podem trobar elements de felicitat.

Com podem potenciar l'indigenisme, la mallorquinitat, sobretot en nous mallorquins, però també en turistes i en els mateixos aborígens? Podríem pensar en un consell social de Lluc? Una estructura formal que afavorís la governança, no centrada en els aspectes econòmics, en les necessitats materials, sinó de disseny adaptatiu de les funcions de Lluc en el futur.

Deix aquí reflexions i idees inicials, com a punt de partida, per avui o per una altra ocasió, per al diàleg i les sinergies que Tramuntana XXI vol afavorir.

